

Vlasta Lokar Lavrenčič

Srednja šola Venon Pilon Ajdovščina, OŠ Draga Bajca Vipava

RAZVOJNI AKCIJSKI PROJEKT POUČEVANJA TAMBURIC NA OSNOVNI ŠOLI

(povzetek magistrske naloge)

Magistrska naloga prvič znanstveno obravnava tamburaško dejavnost v Sloveniji in je podprta s teoretičnimi izhodišči in empirično raziskavo. Teoretični del naloge predstavi zgodovinski razvoj tamburaške glasbe, posamezne tamburaške inštrumente in zasedbe ter slovenske tamburaške skladatelje. Obenem izpostavi didaktična izhodišča v domači in tuji literaturi, ki so pomembna za pedagoško delo v osnovni šoli in dajejo poseben poudarek otrokovi celostni glasbeni vzgoji.

Empirični del podrobno predstavlja akcijski razvojni projekt poučevanja tamburic na osnovni šoli, ki je bil preverjen skozi daljše časovno obdobje v lastni pedagoški praksi – poučevanje tamburic na OŠ Draga Bajca v Vipavi. Projekt vključuje učence od 1. do 9. razreda osnovne šole in je zasnovan na štirih izobraževalnih stopnjah: Tamburaški pripravnici, Tamburaški šoli, Otroškem tamburaškem orkestru in Mladinskem tamburaškem orkestru. Podroben, deskriptivni opis posameznih faz tamburaškega poučevanja dodatno podkrepiti raziskava z rezultati anket in intervjujev, s pomočjo katerih ugotavlja stališča in mnenja o tamburaški dejavnosti v populaciji učencev tamburaškega projekta, njihovih staršev, širše populacije učencev primorskih osnovnih šol in skupine tamburašev iz belokranjskega področja.

Naloga se sooča z vprašanji o smiselnosti, vlogi in pomenu tamburaške glasbe v današnjem času, v naši kulturi in izobraževanju in predstavi nekaj splošnih spoznanj, ki naj bi razširila dosednji pogled na tamburaško glasbo in ki govorijo v prid vključevanju v učni načrt Glasbene vzgoje v osnovni šoli. Glavni argumenti:

- Tamburaška glasba ima pomembno mesto v slovenski tradiciji in jo je zato smotno negovati in razvijati.
- Učenje inštrumenta ima velik pomen pri otrokovi celostni vzgoji. Tamburice so primeren inštrument, ki ga je mogoče poučevati v skupini. Uvajanje te dejavnosti v osnovne šole bi pomenilo obogatitev izobraževalne ponudbe na področju otrokove celostne vzgoje.
- Uspešna instrumentalna skupina ali orkester je podobno kot športna ekipa v veliki meri odvisna od dobre socialne klime. Sodelovanje v tamburaškem orkestru ali skupini ima zaradi tega velik vzgojni pomen, saj oblikuje socialne odnose in skupinsko dinamiko.

- Tamburaška dejavnost pomeni prispevek h kreativni izrabi prostega časa. Ukvarjanje s to dejavnostjo vključuje poleg vadenja skladb in usvajanja literature, tudi kreativno sodelovanje pri pripravah na nastope, gostovanja v drugih krajih in okoljih, kar vodi v nova spoznanja in poznanstva.
- Sodelovanje v tamburaškem orkestru ali skupini pomeni vzgojo za vseživljenjsko glasbeno udejstvovanje, ki se lahko uresničuje v okviru glasbenih društev ali drugih institucij, kar prispeva k bogatitvi ljubiteljske kulture.
- Uspehi skupine pomenijo tudi uspehe za posameznike in s tem dvigovanje človekove samopodobe, kar v mnogih primerih lahko pomeni razreševanje osebnih problemov in v tem vzgojo srečnejših ljudi.

Izvajanje akcijskega projekta v praksi je pripeljalo do spoznanj o možnostih izvajanja tamburaške dejavnosti v osnovni šoli v obliki pouka v času podaljšanega bivanja, glasbenega izbirnega predmeta, interesne dejavnosti, krožka ali nadstandardnega programa šola. Poučevanje tamburic bi se v osnovnošolskem izobraževanju lahko izvajalo tudi kot inštrumentalno poudarjen pouk glasbene vzgoje oz. v obliki t. i. razrednega muziciranja, ki ga uvaja vedno več držav, kar dokazujejo predstavljeni primeri v magistrski nalogi.

Akcijski projekt predstavlja izhodiščni predlog in nakazuje možnosti tovrstnega razvoja v drugih okoljih. Model bi bilo potrebno preizkusiti v širši praksi in ga nadgraditi tako na didaktično-metodičnem področju, kot tudi na področju tamburaške literature. Ker vsa tovrstna literatura gradi na značilnostih inštrumentov, bi bila primarno nujna akustična raziskava, ki bi potrdila ali ovrgla dosedanje načine uglaševanja, ki se med posameznimi okolji razlikujejo.

Magistrska naloga želi nadaljevati delo, ki sta ga v Sloveniji pričela predvsem Hrabroslav Otmar Vogrič in Vinko Vodopivec in prispevati k razvoju te dejavnosti, njeni prepoznavnosti, vrednotenju, ohranjanju tradicije in k razvoju aktivnega muziciranja v splošnem šolstvu ter dalje v ljubiteljski kulturni dejavnosti.

Zagovor: 22. junija 2011 na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani